

Bulletin 124

Juni 2014

Vriendenkring van het Museum Hoeksche Waard

Contributie minimaal €15,00 per persoon per jaar. ING Bank nr. 3870852
De Stichting Vriendenkring is ANBI-geregistreerd.

Dagelijks bestuur

Voorzitter

mr. G. Schilperoort

Secretaris

mr. R. van der Waal
tel. 015-2569775

Penningmeester en
ledenadministratie

C. Spruit
@: cor.spruit@hccnet.nl
tel. 0186-601385

Redactiecommissie

mr. G. Schilperoort
mr. R. van der Waal

Redactieadres

Hofweg 13
3274 BK Heinenoord
@: rvanderwaal@planet.nl

Lay-out

J. Koster
@: jmwkoster@upcmail.nl

't Hof van Assendelft

Boerderij Oost-Leeuwenstein

Hofweg 13
3274 BK Heinenoord
Dorpsstraat 13
3274 BB Heinenoord
tel. 0186-601535
www.streekmuseumhw.nl
@: info@streekmuseumhw.nl
woensdag t/m zondag
13.00 tot 17.00 uur.
zaterdag 10.00 tot 17.00 uur.
woensdag 9.00 tot 13.00 uur.
zaterdag 10.00 tot 17.00 uur.

Openingstijden

museum

documentatie-
centrum

INHOUD

Van de voorzitter	3
Foto's Publieksdag 3 mei	5
Nieuwe vrienden	6
Geduld is een Schone Zaak	7
Ontmoeting van vrouwen van nu en toen	10
Activiteitenagenda	11
Foto's opening Boerderij Oost-Leeuwenstein	12
Genealogie & Streekhistorie	14
Dialecten Hoeksche Waard	17
De vragenrubriek	22
Vriendenbon	24

VAN DE VOORZITTER

Beste vrienden,

Nog geen twee jaar na heropening van het Hof van Assendelft stroomde de monumentale dorpskerk van Heinenoord op donderdag 24 april j.l. opnieuw vol met genodigden; deze keer voor de feestelijke heropening van de museumboerderij 'Oost-Leeuwenstein'. En dan te bedenken dat tien jaar eerder de boerderij op last van de brandweer werd gesloten en velen zich hadden neergelegd bij het vooruitzicht dat de boerderij als onderdeel van het museum zou moeten worden afgestoten. Eind 2007 presenteerde de Projectgroep Doorstart Streekmuseum het rapport 'Toekomst voor het verleden'. Dat rapport werd een omslagpunt, want daarin kreeg de boerderij de inmiddels gerealiseerde functie van hoofdingang van het Streekmuseum.

Nu ik het laatste woord van de vorige alinea schrijf, realiseer ik mij dat we het voortaan niet meer moeten hebben over het Streekmuseum, maar over 'Museum Hoeksche Waard'. Bij de opening werd aangekondigd dat dit de nieuwe naam wordt van het museum om deze nieuwe fase kracht bij te zetten.

De bijeenkomst in de kerk had deze keer een wat minder formeel karakter dan twee jaar geleden, mede omdat de presentatie van het programma in handen was van de uit Piershil afkomstige en nationaal bekende sportverslaggever Gert van 't Hof. Op een ontspannen en soms hilarische wijze interviewde hij de voorzitter van de Stichting Streekmuseum Hoeksche Waard en de voorzitter van de Vriendenkring. Vervolgens kregen Ben Pluimer, directeur van de woningcorporatie Stichting HW Wonen en burgemeester A.J. Borgdorff van de gemeente Binnenmaas het woord. De burgemeester sprak lovende woorden en noemde het museum de parel van de Hoeksche Waard. Directeur Ben Pluimer constateerde dat de grote investering die de woningcorporatie heeft gedaan in een gebouw als dit tegenwoordig ter discussie staat. Niettemin achtte hij de investering in de renovatiekosten van de boerderij, alles bij elkaar toch zo'n drie miljoen euro, maatschappelijk verantwoord.

De feestelijke
heropening van
de museum-
boerderij
'Oost-
Leeuwenstein'

Voortaan
niet meer
Streekmuseum,
maar 'Museum
Hoeksche
Waard'

Museumdirecteur Belle van den Berg presenteerde een aantal in historische kledij gestoken personages: de ambachtsvrouw, herenboer, dorpsdokter, vakman, winkelierster, landarbeider en het schoolkind, vertegenwoordigers van al die mensen die de Hoeksche Waard hebben gevormd tot wat deze nu is. Alle onderdelen van het programma werden omlijst met klassieke muziek, uitgevoerd door het Aeolus blaasquintet.

Na afloop van de bijeenkomst in de kerk wandelde iedereen naar de boerderij, waar de burgemeesters (onder wie één locoburgemeester) van de vijf Hoeksche Waardse gemeenten de openingshandeling verrichtten door een grote tulen strik om de houten schuurdeuren los te trekken. In de hal van de schuur werd door alle aanwezigen een toast uitgebracht op de nieuwe fase die het museum is ingegaan. De historische personages waren niet alleen te zien op de grote foto die boven de inrijdeuren van de schuur was aangebracht. In levenden lijve begaven zij zich onder de talrijke gasten die met eigen ogen het gerestaureerde bouwwerk en de tentoongestelde museumstukken konden bewonderen. De vrijwilligers kregen ter gelegenheid van de heropening een dvd met de documentaire 'De Toekomst van het Verleden' over de restauratie en herinrichting van het museum. Voor belangstellenden is deze dvd te koop in het museum.

Tenslotte kan ik u melden dat tijdens de komende Vriendendag op **zaterdag 11 oktober** a.s. de heropende museumboerderij weer centraal zal staan. Vooral voor de vrienden die nog niet in de gelegenheid zijn geweest om 'Oost-Leeuwenstein' te bezoeken is die dag een ideale gelegenheid om het eindresultaat van de restauratie en herinrichting te bewonderen. Noteert u de datum in uw agenda?

Gert Schilperoort

PUBLIEKSDAG 3 MEI

Publieksdag
3 mei.
Foto's:
Alie Groenendijk

NIEUWE VRIENDEN

De onderstaande nieuwe vrienden hebben zich in de afgelopen maanden aangemeld om als donateur het Streekmuseum te steunen. Wij heten hen van harte welkom tot de Vriendenkring. Helaas heeft de penningmeester van de Vriendenkring ook een behoorlijk aantal opzeggingen ontvangen. Sommige in verband met overlijden, maar de meeste zullen in verband staan met het de hand op de knip houden wegens de economische omstandigheden. Het aantal vrienden is nu 1590.

Wij willen dit aantal graag weer toe laten nemen en vragen daarvoor uw medewerking door een nieuwe vriend(in) te werven. U kunt daarvoor de Vriendenbon gebruiken die achterin dit Bulletin is opgenomen. Het Streekmuseum is de laatste tijd flink in de belangstelling geweest in de lokale media. Zeker in de Hoeksche Waard zullen veel mensen in uw omgeving het museum dan ook kennen en er een bezoek aan hebben gebracht.

F. Ordelman en R. Ordelman - van Gijn	Numansdorp
G. de Vlieg	Hellevoetsluis
J.M. van Die - v.d. Berg en C.L. van Die	Westmaas
M.G.A. Baggen	Barendrecht
J.W. de Jongh	Puttershoek
R. de Grauw - Schouwenburg	's-Gravendeel
O. van Dijk	Heinenoord
H.N. van Vliet	Westmaas
R.K. Bos	Capelle a/d IJssel
S. Klijnsmit	Nieuw-Beijerland
R.J. Claassens	Heinenoord
G. Leeuwenburgh en C. Leeuwenburgh - Goudriaan	Oud-Beijerland
R. van Es - Zwijgers	Numansdorp
P.M. van Leeuwen	Heinenoord
J. in 't Veld	Westmaas
D.L. Gambon	Rotterdam
J. van Vliet - Blanken	Maasdam

GEDULD IS EEN SCHONE ZAAK

Zo leef je er jaren naartoe, en zo is het alweer voorbij. De heropening van boerderij Oost-Leeuwenstein, na jarenlange sluiting, ligt nog maar een maand achter ons, toch voelt het als lang geleden. Er is alweer van alles gebeurd in de tussentijd, bovendien is er ook nog zoveel om te doen, te regelen of te verbeteren. Om nog maar te zwijgen van alle kinderziektes die het pand en de nieuwe inrichting met zich meebrengen. Toch hebben we al zo'n 1500 bezoekers mogen ontvangen die eerste weken.

Ik zit in mijn mooie kantoor, de vroegere opkamer, die nu tijdelijk als een soort berging dient voor allerlei losse zaken die vlak voor de opening opgeruimd moesten worden. Maar er komt langzaam weer orde in. Verder zitten we nog met wat technische gebreken zoals een lift met kuren, een slecht functionerende rioolaansluiting en glazen balustrades waarop het vettige vuil bijna niet weg te poetsen valt. Maar ook daarvoor wordt aan een oplossing gewerkt. Intussen zijn onze receptievrijwilligers samen met bibliotheekvrijwilligers de receptiebalie gaan bemensen. Het is dus ook wennen aan elkaar en elkaars werkzaamheden, naast het wennen aan een heel nieuw museumgebouw en een nieuwe kassa. Het erf van de boerderij krijgt langzaam steeds meer groene invulling, mede doordat we veel van de beplanting cadeau hebben gekregen. Er komen al regelmatig groepen langs voor rondleidingen en een kopje koffie of thee, dus de horecaploeg en gidsen hebben al volop 'gedraaid', waardoor ook de nodige knel- en verbeterpunten aan de oppervlakte komen. Met deze tweede en laatste heropening van een museumgebouw wordt het dus niet bepaald rustiger. Het begint nu pas!

Tegelijkertijd werken we hard door aan de collectieregistratie en kijken we alweer naar de toekomst en naar nieuwe exposities: allereerst komt er in oktober een verandering van tentoonstelling in het Hof van Assendelft op de eerste verdieping. De hoofdthema's blijven: de ontstaansgeschiedenis van de Hoeksche Waard en de (polder) besturen. Maar nu zal er ook nadrukkelijk plek ingeruimd worden voor de ambachtsvrouw Sara Louisa du Faget van Assendelft (1717-1807). Bovendien gaan we verder terug in de geschiedenis van de Hoeksche Waard dan nu het geval is. Dankzij de stichting Archeologie Hoeksche Waard krijgen dit najaar ook het Neolithicum, de bronstijd, de ijzertijd, de Romeinse tijd en de Middeleeuwen een plek in het museum.

Oktober: een verandering van tentoonstelling in het Hof van Assendelft op de eerste verdieping

Een nieuwe wissel-tentoonstelling over de Tweede Wereldoorlog in de Hoeksche Waard

Daarnaast willen we in 2015 de textielexpositie in de boerderij omwisselen voor een nieuwe wisseltentoonstelling over de Tweede Wereldoorlog in de Hoeksche Waard. De voorbereidingen daarvoor zijn al gestart. Diverse personen binnen en buiten het museum hebben al enthousiast hun medewerking toegezegd en het eerste contact hierover met historische verenigingen in de Hoeksche Waard is gelegd. Een bijzondere ervaring was het om een recent geschonken wapen van één van de verzetsgroepen in de Hoeksche Waard op te halen bij het politiebureau in Dordrecht. Er moest namelijk eerst een ontheffing van de Wapenwet geregeld worden, voordat wij het wapen in de collectie mochten opnemen. Dus vier maanden na onze aanvraag tot ontheffing zat ik een paar dagen terug bij de politie op het bureau. Daar kreeg ik een inkijkje in alle regels en procedures rond wapens en munitie in Nederland, die sinds 'Alphen aan den Rijn' een stuk strenger zijn geworden, ook al is iets 'meervoudig onklaar' gemaakt. En gelukkig maar. Al vind ik het raar om nu een wapenvergunning persoonlijk op mijn naam te hebben staan, en dat ook nog eens elk jaar persoonlijk te moeten komen verlengen op het politiebureau. Toch is het van belang dat ook dit soort wapenbezit goed gecontroleerd wordt. En voor ons als museum is het een belangrijk stuk geschiedenis, Hoeksche Waardse geschiedenis.

Het is tien jaar geleden dat de boerderij gesloten werd voor publiek

Daar zit ik dan, vanachter mijn bureau in de opkamer, uitkijkend over de siertuin van de boerderij en het prachtige sierhek op de heul (het bruggetje dat toegang geeft tot het boeren erf). Het gezaaide gras rond de boerderij en het zomerhuis wil nog niet zo hard groeien, het onkruid des te meer. Er gaat nou eenmaal veel tijd overheen voordat we hier mooi weidegras rond de boerderij hebben staan. Dat geduld een schone zaak is, hebben de twee renovatie- en herinrichtingsprojecten van ons museum wel bewezen. Het is immers tien jaar geleden dat de boerderij gesloten werd voor publiek. Sindsdien zijn bergen verzet door bestuur, vrijwilligers, gemeentes, HW Wonen en diverse sponsors en fondsen. En zie het resultaat: na jaren van plannen maken, financiering regelen, bouw- en inrichtingswerkzaamheden, pieken en dalen staan er nu twee rijksmonumenten florissant bij. Klaar om nog decennia lang bezoekers te ontvangen en onze uitgebreide en uiteenlopende collectie in wisselende opstelling te herbergen.

Dus kom vooral het museum weer eens bezoeken! Of neem deel aan één van onze speciale activiteiten, zoals de boerderijenwandeling, een 'kijkje achter de schermen' of een lezing. Op de website ziet u een kalender met wat er zoal te doen is. Bovendien krijgen vrienden vaak korting bij deze activiteiten.

Tot slot: mocht u, om wat voor reden dan ook, niet in de gelegenheid zijn om het museum te bezoeken nu het helemaal open is, dan heeft u misschien wat aan het volgende: tijdens de twee jaar durende restauratie van de boerderij en de herinrichtingen zijn filmopnames gemaakt. Daar is een korte documentaire over gemaakt door "Voor de Buis" in opdracht van het museum. De Vriendenkring en diverse sponsors, waaronder HW Wonen, hebben er aan meebetaald. De DVD met deze documentaire van 20 minuten kost 5 euro (excl. verzendkosten) en is bij het museum verkrijgbaar.

Stuur een email naar: info@streekmuseumhw.nl o.v.v. DVD of bel op dinsdag, woensdag of donderdag naar 0186-601535.

Belle van den Berg, directeur Museum Hoeksche Waard

Een korte documentaire gemaakt door "Voor de Buis" in opdracht van het museum

Is uw huis altijd spik en span en heeft u plezier in schoonmaken?

GEVRAAGD

Voor boerderij Oost-Leeuwenstein zoekt het Museum Hoeksche Waard een

SCHOONMAKER M/V

voor ca. 8 uur per week, tegen een vergoeding, bij voorkeur woonachtig in of in de buurt van Heinenoord.

Heeft u interesse? Stuur dan een email naar

directie@streekmuseumhw.nl

met een korte beschrijving van uzelf, o.v.v. vacature schoonmaak.

Meer informatie? Bel gerust 0186-601535 op di/wo/do.

ONTMOETING VAN

“VROUWEN VAN NU EN TOEN”

(op 22 mei 2014 in het Museum)

Ze waren een dagje uit, de “Vrouwen van Nu Hoeksche Waard Oost” en ze wilden een ontmoeting met de “Vrouwen van Toen”. Nergens kun je die beter vinden dan in ons eigen Museum Hoeksche Waard: de ambachtsvrouw Sara, de boerin Drieka, de winkeliersters Annie en Laantje, het schoolkind en het eerste vrouwelijke Tweede Kamerlid Suze en, last but not least, de arbeidervrouw. Allemaal zijn zij of hun mannen uitgebeeld in een persoon die echt heeft geleefd, behalve de ‘errebaaier’. Als lid van een naamloze massa heeft hij van ons museum een gezicht en een naam gekregen: Aai van der Ree, een verzonnen naam dus. En als je dan toch aan het verzinnen bent, kun je er voor de “Vrouwen van Nu” ook wel een echtgenote bij fantaseren: Neeltje. Sommige gidsen hebben er ter plekke dochters bij bedacht.

De “Vrouwen van Nu” waren met veel, 54 dames om precies te zijn. Nu waren we wel iets gewend sinds de open dag op 3 mei jl. Maar de ontvangst van zo’n groot gezelschap, het eerste van die omvang na de opening van Oost-Leeuwenstein, vergde toch een flinke organisatie. Voor de catering en voor de rondleidingen. De oplossing werd gezocht in het verdelen van de dames over vijf groepen, die elkaar noch in Oost-Leeuwenstein, noch in het Hof van Assendelft voor de voeten mochten lopen.

Dini Heijden, coördinator rondleidingen, had daartoe een ingenieus systeem van rondleidingroutes bedacht. Met als doel dat iedereen alles goed zou kunnen zien en horen zonder last te hebben van gidsen die te dicht op elkaars hielen zouden zitten en daardoor elkaars groepen zouden kunnen hinderen. Zeker met de akoestiek van Oost-Leeuwenstein kan dat snel gebeuren. In grote lijnen is dat prima gelukt mogen we wel zeggen; de dames waren zeer geïnteresseerd en na afloop reuze enthousiast, om niet te zeggen: uitgelaten. Zo hebben zij een geslaagd dagje uit beleefd en hebben wij als hernieuwd museum een vuurproef doorstaan: het ontvangen van grote groepen mensen. Het ziet ernaar uit dat we daar redelijk in zijn geslaagd. Laat maar komen, de verenigingen, de clubs en de volle bussen met toeristen!

Janny Roos, gids
Werkgroep Educatie

Activiteitenagenda

juni- oktober 2014

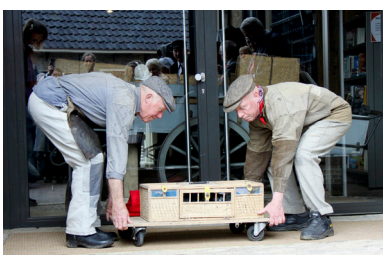
- 21-06 Rommelmarkt.** Verkoop van boeken op Rommelmarkt. in samenwerking met de Hervormde Kerk, Locatie: Hofweg Heinenoord.
Tijd: 10.00 uur
- 28-06 Rondleiding met gids.** Van februari tot en met november wordt elke laatste zaterdag van de maand een rondleiding gegeven worden door 't Hof van Assendelft, die begint om 14.00 uur.
De data zijn: 29/3, 23/8, 25/10.
De data van de rondleidingen in Boerderij Oost-Leeuwenstein zijn: 26/7, 27/9, 29/11.
- 12-07 Boerderij Wandelingen met gids.**
Lokatie: 't Hof van Assendelft.
Tijd: 14.00
- 13-09 Open Monumentendag 2014.** Het thema is 'Op reis'.
Lokatie: Museum Hoeksche Waard
Tijd: 10.00 uur
- 11-10 Vriendendag 2014.**
Nadere informatie volgt.
Locatie: Boerderij Oost-Leeuwenstein

OPENING BOERDERIJ C

Foto's:
Jacqueline Koster

J OOST-LEEUVENSTEIN

GENEALOGIE & STREEKHISTORIE

Het aantal bestanden, gemaakt na bewerking van de originele bronnen en op de computer van het streekmuseum te raadplegen, is uitgebreid met:

Er zijn geen nieuwe bestanden te melden.

Aanwinsten voor de bibliotheek "Streekgenealogieën":

SG 6 L

"Kwartierstaat van Jillis en Steven Herweijer" door J.J. Herweijer

Over het geslacht Herweijer zijn al enkele forse boeken qua omvang in het verleden verschenen. Dit eveneens kloeke boek van 579 pagina's op zwaar papier borduurt voort op deze boeken en geeft een flinke uitbreiding van het aantal kwartieren, zelfs een verdubbeling, uitgaande van Jillis (1986) en Steven Herweijer (1989).

Het fraai uitgegeven boek wordt afgesloten met een index op voor- en achternamen.

SG 1427

"Dwarswaart".

Map met fotokopieën en diverse akten

SG 1428

"Praet van Moerkerken" door J.A. de Bie

Dit 150 bladzijden tellend getypte werkstuk op A4-formaat is circa 1990 vervaardigd. Het geslacht Praet van Moerkerken stamt af van de Heren van Vlaanderen. Hun gebied van herkomst is het ambacht "het Praetse" en het dorp Moerkercke bij Brugge.

De eerste 20 bladzijden zijn voornamelijk gewijd aan de adellijke geslachten uit Vlaanderen, daarna volgen de genealogieën van Gijsbert Jacobsz Moerkerken (Barendrechtse tak, ca. 1635; Isaack Jacobsz Moerkerken (Oud-Beijerland 1670) en Cornelis Moerkerken (tak Mijnsheerenland, 's-Gravendeel, Heinenoord, Oud- en Nieuw-Beijerland, ca. 1651)

De genealogieën beperken zich tot de basisgegevens; geboorte, huwelijk en overlijden. Helaas is geen index op namen aanwezig.

SG 1429

"Van der Sijde Hout 3.0"

Met kleine stappen naar grote idealen door Wolter Beijer en Trinke van Dam

"Hout" is niet de genealogie van een familie maar een jubileumboek over 85 jaar (1928-2013) familiebedrijf Van der Sijde Hout uit Strijen.

Het boek begint in 1928 in Strijen wanneer Goris van der Sijde een handeltje begint in houten palen, ruitersokken en draineerbuizen. Ieder hoofdstuk behandelt een kenmerkende periode in het bestaan van het bedrijf. Zo wordt de geschiedenis en toekomst van het bedrijf geschetst aan de hand van herinneringen en foto's van familie en (oud) werknemers.

Aanwinsten voor de bibliotheek "Streekhistorie":

S 1647

"Hoeksche Waard Bijbel." Het Nieuwe Testament voor de Hoeksche Waard.

S 1648

"Goudswaard". Evacuatie en inundatie 1944-1945; Watersnood 1-2-1953; Toen en nu door Leendert Jacob de Jong en Ger Jansen

S 1649

"Toen 't handwerk nog handwerk was en hoe het in de Hoeksche Waard veranderde". Het verhaal van een oude man door Ger Jansen

S 1650

"Verzameling liedjes en gedichten uit de periode 1939-1951" verzameld door Ger Jansen

S 1651

"Restauratie Oostmolen Mijnsheerenland". DVD

S 1652

"Restauratie Oostmolen 2010-2013". Geschiedenis Oostmolen. DVD

S 1653

"Verhalen over de Oostmolen". Een greep uit de historie van de laatste waterwipmolen in de Hoeksche Waard door Kees van der Wilt

S 1654

"Om nooit te vergeten". Een terugblik op de watersnoodramp van 1953 in 's-Gravendeel door Historische Vereniging 's-Gravendeel

S 1655

"Golven van herinnering". 60 Jaar na de watersnood van 1953 door Historische Vereniging 's-Gravendeel

S 1656

"50 Jaar Scouting Mijnsheerenland". De geschiedenis van de Elisabeth van Loongroep en de Lodewijk van Praetgroep

S 1657

"Geschiedenis van de archeologie Hoeksche Waard". door Dick Graveland

S 1658

"Daar heeft mijn lijf zijn thuis". Over Hof van Moerkerken 19e eeuw. DVD door Maatje van Eck

S 1659

"Verhalen in dialect uit de Hoeksche Waard". DVD door Werkgroep Dialecten Hoeksche Waard

S 1660

"Foto's Klaaswaal". CD-R

S 1661

"Foto's Oud-Beijerland 1954-1964". Film

S 1662

"De dorpskerk", o.a. beschrijving grafzerken. Brochure in het kader van de restauratie van de Hervormde Kerk te Numansdorp

S 1663

"Hemelhoog is uw trouw" door Hetty Noordermeer-den Boer

S 1664

"Over banken gesproken". Een eeuw Rabobank Middelharnis 1901-2001

Peter van Hulst

Publieksdag 3 mei.
Foto's: Alie Groenendijk

DIALECTEN HOEKSCHE WAARD

Lekkere groentesoep mè witte bôône

door Nel Andeweg

vertaling in (Klaaswaals) dialect: Arie Biemans

(ook het tweede verhaal)

Wat kekke as moeder van ellef kindere voor de zondag nou beter koke azz'n grôôte pan soep. Dat was wel altijd groentesoep, getrokke van een merregpijp en ballechies rundgehak. Die soep wier saeteres al getrokke med alles d'rin op 't mesien, 't vierpits peteroliestel. De geur trok dan deur 't hêêle huis.

Moeder had ok een pan sjeklaodemellek en dat rook ok lekker; dat was de traktaosie alleen voor saeteresaeves, amme naer de raadio zatte te luistere die 'Nege hait de klok' liet hore of een hoorspel. De ouwste ginge dan pas naer bed nae 't Wilhellemus.

Jao, dat was nog die tijd zonder tilleviezie.

Maor hoe heerlijk die soep ok rook, die bleef voor sondas en de pudding mè bessesap sting in de kelder of te koele, ok voor sondas. De soep was gemaakt mè vorse groente uit aaige tuin. En moeder wis dà vaoder 't pas lekker vong ast'r dan witte bôône in zatte. Hij liet daervoor ellek jaer een dotjie bôône dik en geel worde. De kindere pelde de bôône al praotend of zingend uitte peule asse drôôg genog waere.

Maor elleke zondag witte bôône in de soep, daer kom ok een end an.

En toen de zak leeg was wis moeder nog een grôôte zak opt'n til te staon, die ze daer gelukkig tijdes d'n herrestschônmaok gevonge had.

En elleke zondag genote vaoder en 't hêêle gezin van de bôône.

Moeder mos mette pollepel wel allemael gelijk op dêêle, de soepballe en de witte bôône, allêên vaoder kreeg netuurlijk altijd een bietjie meer. Mèss'n dertiene om de taefel, de baby op moeders schôôt en die hapte mè moeders mee.

Wat kekke as
moeder van ellef
kindere voor
de zondag nou
beter koke azz'n
grôôte pan soep

Allêên vaoder
kreeg netuurlijk
altijd een bietjie
meer

't Wier lente. Toen de groente gezaoid en gepoot mos worde waste grond al gespit en glad gemaakt. En toen wier 't ok tijd om de bôône te legge. Maor toen vaoder opt'n til de legbôône wou pakke sting-die voor een kwaoie verrassing: d'r zatte percies geteld nog twintig bôône in de grauwe pepiere zak.

D’r was nie zôô veul fantezie voor nôôdig om uitte rekene datte rest nie deur de muize opgefrete was. Nêê, z’n lieve vrouw was t’n dief en hij hà ze zellef mee opgegete in die heerlijke sondasse soep. Met tie overgeschote twintig bôône kon-die ok waainig beginne. ‘Da’s een mooie boel! Hou tie ok maor voor de soep.’ zee-die snauwend.

En gêên meñs kon zukke lekkere soep maoke as moeder. En daer bleef ’t bij.

En daer bleef ’t bij

Moeder voelde d’r aaiige wel een bietjie schuldig netuurlijk. Maor vaoder kon toch nie lang bôôs blijve. Een lekker bord soep was ommers ok wat waard. En gêên meñs kon zukke lekkere soep maoke as moeder. En daer bleef ’t bij.

Moeder keek ’m nog nae toen-die opte fiets naer ’t durrep ree om nieuwe legbôône, en vaoder lachte toen-die omkeek. En hiermee is ok weer een keer beweze: de liefde van de man gao deur z’n maog!

Hoe sterrek is moeders bier?

Voor een grôôt gezin hatte moeder altijd wel veul zurrege om de eñdjies ammekaor te knôôpe, zôôas me dat vroeger zeeje. Maor ôôñze moeder verstong de kuñst om van ’n dubbeltie een kwartie te maoke. ’s Winters ass’t vroom ginge me op ’t Histerse Gat schaese en dan wast’r altijd wat werrems voor ôôñs amme thuis kwamme. In d’n ove van ’t fornuis maakte ze op ’t bakblik van appels een werreme verrassing. ’t Was bruin en d’n appelstroop droop t’ruit en dà smaakte toch zôô lekker azzie uitte kouwe vrieslucht in d’n huis kwam. Of ze had ’n grôôte ketel gruttenbrij gekookt. En op ’n andere keer bakte ze butterkoek medd’n bruin rañdjie. Nooit hemme lekkerder koek gegete as toen moeder ze bakte.

Dat bier was nie voor de jongste kindere, maor voor vaoders en voor de ouwste jonges

Maor asset in de zummer werrem weer was, dan maakte ze zellef bier. Hoe ze dat percies dee weed ik niet, allêên is me bijgebleve dass d’r hop voor gebruikte. Dat bier was nie voor de jongste kindere, maor voor vaoders en voor de ouwste jonges.

’t Sting in de kelder, netjies op ’n rijchie, in beugelflessies.

’t Was op een werreme zummermiddag en ’t was saeteres. Alle kindere zatte gezellig om d’n taefel en de klaaintjies kregen een glaesie añgemaakte limenaode. ’t Was wel erreg verdund, maor ’t hà toch een kleurtie en een smaokie.

Toen kwam moeder medd’ n grôôten beugelfles bier uitte kelder. Ze zette de fles op taefel en ging naer de keuke om glaeze te haole. Terwaail ze weg was, nam Aort de fles effe onder taefel en hij schudde die flink heeneweer.. Jao, Aort was altijd ’t boefie in ôôñs gezin.

Moeder kwam trug en zette de glaeze op een rijchie op taefel en

maakte toen d'n beugelfles oop.

Dat mos wel met hêel wà kracht... en toen spoot 't bier zôô hard uitte fles, datt't azz'n explosie tegen 't plefon spoot.

D'r bleef maor een bietjie bier in de fles over en moeder hà netuurlijk gelijk deur wie de schuldige was. Gelukkig waere d'r nog meer flesses in de kelder, maor Aort moss't toen met 't ressie uitt'n ontplofte fles doen.

Uitaindelijk kon moeder 't nied ańzien datt'r jonge nog dorst had en toen schonk ze toch nog maor wat voor 'm in.

We mozze eerst van de schrik bekomme, maor daernae hatt't bier toch nog 'n goeien uitwerking, want we hèn ôôñs aaige traene gelache. Aort moz opt'n taefel gaon staon om de tegezolder schôôn te kenne maoke.

Was tat dan nie zonde van 't bier? Nou nêê, maor in 't vervolleg zettende moeder wel eerst de glaeze op taefel voordasse de fles ging haole, dus Aort hèn nooit meer 't bier kenne schudde!

We mozze eerst
van de schrik
bekomme,
maor daernae
hatt't bier toch
nog 'n goeien
uitwerking

Weune en de manier van leve in vroeger jaere

door Arie Biemans

Amme kijke in die mooie tijdschrifte van tegeworig (die in goed Nederlâãñs 'magazine' of 'glossy' hiete) zied alles t'r zôô smij uit, datt't wel lijktent ovve me d'r nou allemael net êênder bij zitte aste koningin. Dat was vroeger wel een bietjie anderster en daerom wil ik hier een ander plaetje tekene: van een Hoekschewaers errebaaiershuissie an d'n dijk, zôô'n tachtig tot honderd jaer trug.

Opvallend klaain waere die dijkhuissies, terwaail d'r toch bekant altijd grôôte gezinne in weunde med 'n stik of acht kindere. Azzie daer an de deur kwam brak-ie dikkels je nek over de veule klompe die d'r v'rdeur stonge. Dan hajje geluk aste bovedeur oop sting, zôôdajje uitte verte hard 'volluk!' kon roepe om iemand te spreke te krijge, want een bel háãñze niet.

Opvallend
klaain waere die
dijkhuissies

Azzie binne kwam sting-ie in de klompeloos, want om de klompe nie vol te laete regene of sneeuwe wiere ze dan binne onder d'n trap gezet die toegang gaf tot de gemêenschappelijke slaepplaes van de kindere, op zolder. Links -an d'n dijkkant- kojje naer de plee. Wat daer terechkwam in de ton of d'n ouwe wasketel, bewees goeje dieñste om 't gewas in d'n tuin te laete groeie.

Voor de kindere
waere d'r
netuurlijk gêên
stoele

De deur reks kwam uit in de weunkeuke. Daer sting d'n eettaefel mette zurgstoel (mè leuninge) van vaoders en de geweune stoel (zonder leuninge) voor moeders. Voor de kindere waere d'r netuurlijk gêên stoele. Mè zôô'n hok vol jonges en maides was taer genêês plak voor, dus die mosse staonde an taefel ete. Serviesgoed was t'r ok nied altijd voor ieder ampant, dus 't werreme ete (zôôas stampot en brij) wier deur allemael mette aage vurrek of lepel uitte grôôte schuttel geschept die midden op taefel sting. Voor 't brôôdmael snee moeder dikke pille van boterhamme waerbij ze 't brôôd al snijend voor d'r borst hiewu. Die sneje waere zôô dik omdatter dan nie te veul diere butter of beleg op gedaen hief te worre. Ze wiere uit 't vuissie gegete.

Vedder sting in dut vertrek 't fornuis, waerop gekookt, gebakke en gebraeje wier en waer ok 't drôôgrekkie omhene gezet kon worre om 't wasgoed te drôôge as tat buite nie kon. En dan was t'r netuurlijk de geutstêen nog, mè waoter uitte regenpit of -hêël medern, añze opte waoterlaaiding añgeslote waere- uitte kraon, waer allêen koud water uikwam. As ze nied al te wijd bij 't durp vandaen zatte hááñze ok nog -erg luuks!- een gasañsluiting voor koke en verlichting. Hêêlemael achter an d'n dijk moste ze 't nog hêël lang doen med olielampe en

Publieksdag 3 mei. Foto's: Alie Groenendijk

elektriciteit kwam d'r pas jaere laeter.

In de weunkeuke zat nog een deur waer-ie mee in de voorkaomer kon komme. Die kaomer wier mêêstal gebruikt voor ast'r bezoek kwam om te kortaevende, of as t'n domenee of de ouderlinge langs kwamme.

In deuze kaomer was ok de toegang totte besstee, waer vaoder en moeder in sliepe met 't jongste kind in de krib an 't voete-end. Neffe de besstee was te deur naer de kelder, een koele ruimte die tot onder de besstee deurliep en half in d'n dijk gebouwd was. Daer wier de voorraad ete bewaord, zôôas errepels (waervan de kieme somtijde wel tot in de besstee deurgroeide), de ingemaakte zoute bôône, de zuurkôôl en meer houdbaor ete uitte aage tuin zôôas de gedrôôgde erte, bruine en witte bôône en verschaai kôôlsoorte.

't jongste kind
in de krib an 't
voete-end

Behalve 't huis sting d'r opte bijbehorende grond nog een schuurtie, waer 't tuingerêeschop en de emmers en taaile voor de was in bewaord wiere. Een fiets stong d'r mêêstal nied in, omdatte meñse die nie konne kôôpe. Ze deje toen alles lôôpes.

De rest van de grond wier mêêstal benut voor de teelt van voedingsgewasse en -afhankelijk van de welstand van 't gezin- voor 't huisveste van een tôômpie kippe, wat knijne of een verreke, die ok moste diene om de veule monde van ete te voorzien.

Bestuur Werkgroep Dialecten:

Voorzitter: J. 't Hooft, Schoolweg 29, 3281 AP, Numansdorp,
tel. 0186-651412, e-mail: hoonum@upcmail.nl

Secretaris: Chr. den Boer, Lindenlaan 28, 3286 XJ, Klaaswaal,
tel. 0186-572892, e-mail: chris.lenie@hetnet.nl en A.W. Biemans

Penningmeester: mw. M. van der Stouw, Westdijk 71, 3271 LL, Mijnsheerenland,
tel.: 0186-603076, email: mvdstouw@hetnet.nl

Contactpersoon: A.W. Biemans, Vierwiekenplein 63, 3262 AP, Oud-Beijerland.
tel.: 0186-613461, email: arie@biemans1.demon.nl

DE VRAGENRUBRIEK

Iedere vriend(in) van het Streekmuseum kan één of meerdere genealogische vragen betreffende de Hoeksche Waard insturen.

Met enige regelmaat komen vragen binnen die geen betrekking hebben op de Hoeksche Waard, deze komen niet in aanmerking om geplaatst te worden in het Bulletin.

Antwoorden

649.

Op deze vraag zijn meerdere reacties binnengekomen. Deze zijn doorgestuurd naar Gerda van Wageningen.

651.

De schrijver van het boek, A.P. van den Hoek, heeft goede kopieën van de schilderijen. Maar tot op heden is niet bekend waar deze schilderijen zich bevinden. Waarschijnlijk op Goeree-Overflakkee, maar daar is moeilijk achter te komen.

653.

Er is navraag gedaan bij Arie van Erkel, zoon van bakker Cor van Erkel, bij wie dhr. Verschoor in de bakkerij gewerkt heeft.

Die bleek geen foto's te hebben.

Leen Breure uit Zuid-Beijerland, verdiept zich o.a. in de historie van de Dorpsstraat, en die bleek de afgebeelde ansichtkaart te hebben waar echter maar een klein stukje van de winkel zichtbaar is (rechts de grote winkelruit).

Er zou in het museum een foto moeten zijn waar de bakkerij wel te zien is.

Nieuwe vragen

654.

Klaas Cornelis van Bezeij tr. Delfshaven 18-5-1698 Catharina Goosens Springintvelt.

Neeltje Cornelis van Bezeij tr. Delfshaven 5-2-1702 Ary Gosense Springintvelt.

Klaas Cornelis Bezeij, mr. metselaar, woonde 1724 in de Grimhoek in Oud-Beijerland, overl. aldaar 1733. Hij was de stamvader van de aannemersfamilie Van Bezeij.

Gevraagd: de ouders van Klaas en Neeltje en eventuele andere broers en zussen. Ook andere gegevens van deze aannemersfamilie.

Antwoorden en vragen aan:

P.W. van Hulst

Zevenbergsedijkje 87

3079 DP Rotterdam

e-mail: genealogie@streekmuseumhw.nl

Peter van Hulst

Publieksdag 3 mei.

Foto's: Alie Groenendijk

Kent u iemand die net als U het Streekmuseum Hoeksche Waard een warm hart toedraagt? Een kennis of familielid, een collega of een buurman/vrouw? Vraag hem of haar dan toe te treden tot de Vriendenkring, voor een minimale bijdrage van 15 euro.

Ter kennismaking krijgt die nieuwe Vriend bij het eerstvolgende bezoek aan het Museum een prachtexemplaar mee van een fotoboek over de Hoeksche Waard. Gratis! En omdat u ons museum een grote dienst bewijst, ligt voor ú eenzelfde fotoboek gereed om gratis te worden afgehaald. Opsturen kan ook en kost 5 euro extra. Vul deze Vriendenbon volledig in en stuur hem op naar:

Vriendenkring Streekmuseum Hoeksche Waard, Hofweg 13, 3274 BK, Heinenoord.

Maak uw bijdrage en eventueel de verzendkosten over op rekeningnummer 38.70.852 van Vriendenkring van het Streekmuseum Hoeksche Waard. Vermeld bij de betaling, indien van toepassing, het inbegrepen bedrag van de verzendkosten.

Vriendenbon

Nieuwe Vriend:

Dhr/Mevr*:

Straat:

Huisnummer: Postcode:

Woonplaats:

Telefoon: e-mailadres:

Bankrekeningnummer:

Bijdrage: (minimaal 15 euro per persoon per jaar)

Wil het gratis Fotoboek over de Hoeksche Waard ophalen/ opgestuurd* krijgen.

Deze Vriend wordt aangebracht door:

Dhr/Mevr*:

Straat:

Huisnummer: Postcode:

Woonplaats:

Wil het gratis Fotoboek over de Hoeksche Waard ophalen/ opgestuurd* krijgen.

* Het niet-juiste doorhalen a.u.b.